

Bilag 3.

Til Udvalget for Behandling af Forslag om Krisehjælp til Landbruget.

Statshusmændenes Landsforening tillader sig under Trykket af de økonomiske Forhold at fremsætte følgende Henvendelse.

Statshusmændenes Stilling i Samfundet kan ikke sammenlignes eller sidestilles med andre Landboeres. Staten har Pant i Ejendommen med Besætning, Avl og Afgrøde, hvilket er ensbetydende med, at yderligere Sikkerhed i fast Ejendom er udelukket og Kredit som Følge deraf uerholdelig for den Statshusmand, som ikke ligefrem er, hvad man kalder „ovenpaa“.

Dette medførte ved Kronestigningen, at Produktionen hemmedes og gik tilbage, og den Dag i Dag sidder mangen Statshusmandsfamilie og sulter sig igennem Tilværelsen uden dog at kunne svare hver sit; og alt dette ganske uforskyldt; thi foruden de direkte Opfordringer, navnlig fra Lederne i „De samvirkende danske Husmandsforeninger“, ligger der i Lovene om Oprettelse af Husmandsbrug en stærk indirekte Opfordring til Landbougdommen til at sætte sine Spareskillinger i et saadant Husmandsbrug.

Ungdommen beskæftiger sig ikke særlig stærkt med Politik i Almindelighed og endnu mindre med partipolitiske Formaal i Særdeleshed, men den sætter sin Lid til Lovgivningsmagtens Ufejlbarelighed og indretter sin Udvikling paa Basis af de konkrete Forhold.

Derfor maatte alle nyere Statshusmænds Forhaabninger til Fremtiden briste omgaaende som den første Følge af Kroneparitetten, og Resultatet er dette, at adskillige allerede har forlist baade Hus og Hjem og hele deres Indsats af Driftskapital og Arbejde igennem de foregaaende Aar, blot fordi Samfundet under unormale Højkonjunkturer og Valutaspekulationer tillod Kapitalen en lovfæstet Udnyttelse af Ungdommens Udviklingstrang i en Aarrække ud i Fremtiden.

Under Hensyn til det mindre Landbrugs og specielt Husmandsbrugets Betydning for Samfundets Udvikling baade i kulturel og økonomisk Henseende tillader vi vi os da mest indrængende at bede det højtærede Rigsdagsudvalg at forberede en Lovgivning til Krisehjælp, som i total Udstrækning kan bevare Hjemmet for dem, der endnu kæmper for at opretholde det.

Vi tillader os at gøre opmærksom paa, at det navnlig er de to Fakta: Kapitalen og Arbejdet, som er mest direkte interesseret i Husmandsbrugets Udbytte, og paa dette Omraade burde da forlængst den Basis være anlagt, at ændrede erhvervs-mæssige Forhold medførte tilsvarende ændrede Vilkaar for Udbyttets Fordeling, saa Spekulation var udelukket, og Kapitalen og Arbejderen hver især kunde hæve sin forholdsmæssige Part af Udbyttet. Er en Arbejder ikke sin Løn værd? og bør Lønnen ikke i alle Tilfælde kunne dække det allernødvendigste til Livets Fornødenheder?

Ifølge den gældende Husmandslovgivning har Kapitalen først Ret og Husmanden først Pligt, og vi tillader os at paapege, at en hvilken som helst økonomisk Støtte til Husmanden kun vil blive en yderligere Forherligelse af Kapitalen, hvis ikke en Udligning af Begreberne: Ret og Pligt samtidig kan finde Sted.